

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про державну таємницю" від 19.04.1994 р.
2. Положення про порядок підготовки документів щодо надання доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства, затверджено Указом Президента України від 17.07.2006 р. № 621.

**Доцент кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного
та міжнародного права Львівського
державного університету
внутрішніх справ, к.ю.н., доцент**

Савайда Олена Іванівна

**ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ЯК ПРИРОДНО-ПРАВОВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

Насамперед, хотілося б відзначити, що в сучасній теоретичній, філософській та правовій науках значна увага приділена питанню правового виховання. Цією сферою наукового дослідження цікавились такі вітчизняні та зарубіжні вчені та юристи, як О. А. Ануфрієнко, Ч. М. Бурханов, О. Г. Данильян, І. В. Дмитрієнко, І. І. Іванов, І. І. Коваленко, В. Б. Кавальчук, М. В. Кожушко, О. М. Костенко, О. С. Котуха, А. А. Лукашенко, Є. М. Майнулов, С. І. Максимов, Н. П. Матюхін, О. А. Моргунов, Н. М. Оніщенко, О. О. Орлов, С. М. Тихомиров, В. А. Трофименко, О. О. Швиркін, М. Й. Штангрет та ін.

Комплексне вивчення питань правового виховання як природно-правового чинника розвитку правоохоронної діяльності в рамках сучасних культурних тенденцій провадиться не в повній мірі. Тому, наша увага буде прикута до сфери правового виховання саме в такій частині регулювання суспільних відносин, як правоохоронна діяльність.

Правове виховання як природно-правовий чинник розвитку правоохоронної діяльності має певну специфіку в системі правового виховання загалом. Оскільки, правове виховання – це сфера розвитку індивідуальності та особистості, яка стосується будь-якої людини, природно-правові чинники вказаного явища безпосередньо також стосуватимуться й осіб, які здійснюють професійну правоохоронну діяльність.

В сучасному понад проінформованому суспільстві та із швидким плином життєдіяльності людства обґрунтованим є процес вдосконалення як в особистісних так, і професійних стосунках та відносинах. Тому, такі природно-правові чинники, як самовдосконалення, саморозвиток, професійно-особистісний розвиток, професійна свідомість і професійна самосвідомість, (тобто ставлення вищих цілей в досягненні своїх цілей та належне виконання професійних обов'язків та завдань) ставлення до себе як до професіонала (а отже, й таке ж відношення громадськості та суспільства до професійної правоохоронної діяльності – взаємоповага та законослухняність) – це ті природно-правові поняття та стимули, які вибудовують, в подальшому формують і утверджують (як принципи професійних звичок) самостійність і відповідальність особистості-фахівця у сфері правоохоронної діяльності.

Безперечно, сфера правоохоронної діяльності має в державі важливе значення та посилену увагу з боку громадськості. Проте, потрібно зауважити, що частина сфери правоохоронної діяльності, а саме правова відповідальність повинна бути взаємною, як і громадян, так і працівників, які здійснюють правоохоронну діяльність, що в свою чергу призведе до покращення та розвитку громадянського, демократичного суспільства та цивілізованого регулювання суспільних відносин.

Також потрібно, зазначити, що ця взаємна відповідальність повинна бути закладена ще в загальній правовій культурі та правовому вихованні особи. Тому, правове виховання звичайного громадянина держави та працівника правоохоронної діяльності не може бути (через об'єктивні умови) тотожним та збігатися за змістом. І це очевидно, адже досліджувана нами діяльність є

специфічним та важливим види діяльності держави та її органів, які покликані створювати безпечні, комфортні умови життя та покращувати рівень дотримання законності. Однак, природно-правові чинники правового виховання збагачують правопорядок, самодисципліну як в професійній діяльності так і в буденному житті, що також слугує позитивним прикладом для інших людей.

Високі цілі (захист, безпека, охоронна, регулювання суспільних відносин та конфліктів), які стоять перед правоохоронною діяльністю вимагають набуття нею професійних природно-правових цінностей. Правове виховання в правоохоронній діяльності – це цілеспрямована, організована, послідовна, систематична та системна діяльність.

Метою такої діяльності виступає природно-правове формування в особи належних здібностей та належного рівня правової свідомості та правової культури, законслухняності, правомірної поведінки, а також прагнення до соціально-правової активності, крізь призму правових принципів (добросовісності, справедливості, свободи, рівності, гуманізму, законності) та формування ставлення до себе як до професіонала.

Ще один природно-правовий аспект правового виховання, хоча й не зовсім позитивний, на який ми хотіли б звернути, наприкінці нашого дослідження, увагу – це професійна деформація. На нашу думку є два види професійної деформації: фанатичний професіоналізм та безпосередньо професійна деградація.

Коли йдеться про деформацію професійної правосвідомості працівників правоохоронних органів, то мають на увазі негативні явища, риси, які формуються стихійно чи свідомо в окремих представників цієї професійної групи всупереч суспільним, державним вимогам, стандартам професійної діяльності і поведінки, очікуванням громадської думки. Уявлення про належне, справедливе, бажане й припустиме у правоохоронній діяльності складається у суспільстві, у самій професійній групі, закріплюються у законах і підзаконних актах. Моделі поведінки і діяльності, що закладаються на таких засадах, поступово під впливом негативних факторів соціального середовища, особливостей професійної деградуєючої діяльності можуть розмиватись, руйнуватись і натомість створюватись індивідуальні, корпоративні, привнесені ззовні уявлення, несумісні з суспільними, професійними вимогами. Природно, що вони приховуються, але виражають нову установку індивідуальної ціннісної свідомості й реалізуються у поведінці, діях в умовах відсутності зовнішнього контролю. Такі настанови і дії можуть мати суспільно небажаний, неприпустимий або небезпечний, протиправний характер.

Природно-правові чинники, які допомагають сформувати та впливають на правове виховання сприяють підвищення правової культури та правосвідомості самих працівників правоохоронної діяльності так і в подальшому впливатимуть на поширення правових ідей і теорій, правової інформованості та формування позитивного, ціннісного ставлення до права і закону, соціальної позиції про явища правового життя, виховання правових переконань, мотивів тощо.

Список використаних джерел:

1. Бачинін В.А. Філософія права: підруч. для юрид. спец. вищ. навч. за-кл. / В.А. Бачинін, В.С.Журавський, М.І.Панов. - К.: Ін Юре, 2003. - 472 с.
2. Оніщенко Н. Правова освіченість у контексті правової освіти / Н.Оніщенко // Віче. – 2012. – С. 35–37.
3. Орлова О. О. Правове виховання і роль міліції у його здійсненні на сучасному етапі розвитку суспільства (теоретичні та прикладні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01 / О. О. Орлова ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К., 2008. – 20 с.
4. Трофименко В. А. Правове виховання працівників правоохоронної та судових систем: загальні риси і особливості / В. А. Трофименко // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 10. – С. 246–248.
5. Філософія права: проблеми та підходи, навч. посібник / за ред. П.М. Рабіновича - Львів: Юрид.ф-т ЛНУ ім. І.Франка, 2005. - 332 с.

6. Філософія права" навч. посібник / О.О. Бандура, С.А. Бублик, М.Л. Заїнчковський та ін.; за заг. ред. М.В. Костицького, Б.Ф. Чміля. - К.: Юрі-нком Інтер, 2000. - 336 с.
7. Філософія правового виховання : навч. посіб. / А. П. Гетьман, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2012. – 248 с.
8. Цуркан О. В. Правова свідомість працівника міліції: теоретико-правове дослідження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О. В. Цуркан ; НУ «Львівська політехніка». – Львів, 2013. – 20 с.
9. Черней В. В. Роль Національної академії внутрішніх справ у підготовці кадрів слідчих спеціалізацій: історія та сучасність / В. В. Черней // Актуальні проблеми досудового розслідування : зб. тез доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 1 липня 2015 року). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2015. – С. 14–16.
10. Шефель С. В. Правове виховання як мета й умова концептуального оновлення структури правової культури / С. В. Шефель // Проблеми законності : зб. наук. праць. – 2009. – Вип. 103. – С. 250–252.
11. Штангрет М. Й. Філософські проблеми правового виховання молоді (на прикладі закладів освіти МВС України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.12 / М. Й. Штангрет ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2007. – 18 с.
12. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 5. : П–С. – 2003. – 736 с.

**Курсант 3-го курсу Факультету
№1 ННІ №1 НАВС**

Семижон Алла Володимирівна

ПРОФЕСІЙНА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ЯК ОСНОВНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ

У даний час в Україні відбуваються трансформації політичних, соціально-економічних, духовних основ буття людини та суспільства, що стали наслідками революційних подій трирічної давнини. Не залишилися осторонь і силові структури України, які зазнають перманентних та неоднозначних змін.

Зокрема, ухвалення Верховною Радою України у липні 2015 року закону України «Про Національну поліцію» ознаменувало появу формально нового центрального органу виконавчої влади. Основною метою діяльності поліції визначено підвищення авторитету працівників поліції, довіри суспільства та викорінення корупції, яка, у свою чергу, є основним аргументом щодо недовіри поліції.

Одним з головних шляхів для досягнення поставленої мети є підвищення, розвиток і удосконалення професійної правосвідомості працівників поліції. Правосвідомість, по суті, є однією з форм професіоналізму співробітників органів внутрішніх справ і представляє систему правових ідей, поглядів, думок і уявлень як у галузі правотворчості, так і практичного застосування права у житті суспільства. Правосвідомість має різнобічну, розгалужену за структурою та змістом суть, обумовлену різними чинниками.

Особливості правосвідомості працівників поліції визначаються станом правових знань, умінь і навиків, що визначають правовідносини, соціально-правові установки та орієнтації, відчуття й звички, правовий світогляд і правову культуру.

Правові знання працівників правоохоронних органів включають відомості про правову діяльність, які в процесі професійної службової діяльності стають формою правосвідомості. Правомірна поведінка працівника поліції з підтримки правопорядку, розвиток позитивних правових навиків, установки на правомірну поведінку і відносини, зокрема, в управлінській сфері, неможливо без формування глибокого й точного знання закону. Саме знання законів, теоретичні пізнання у галузі права є фундаментом формування правових звичок і установок та адекватних форм професійного реагування[1, с.53-54].